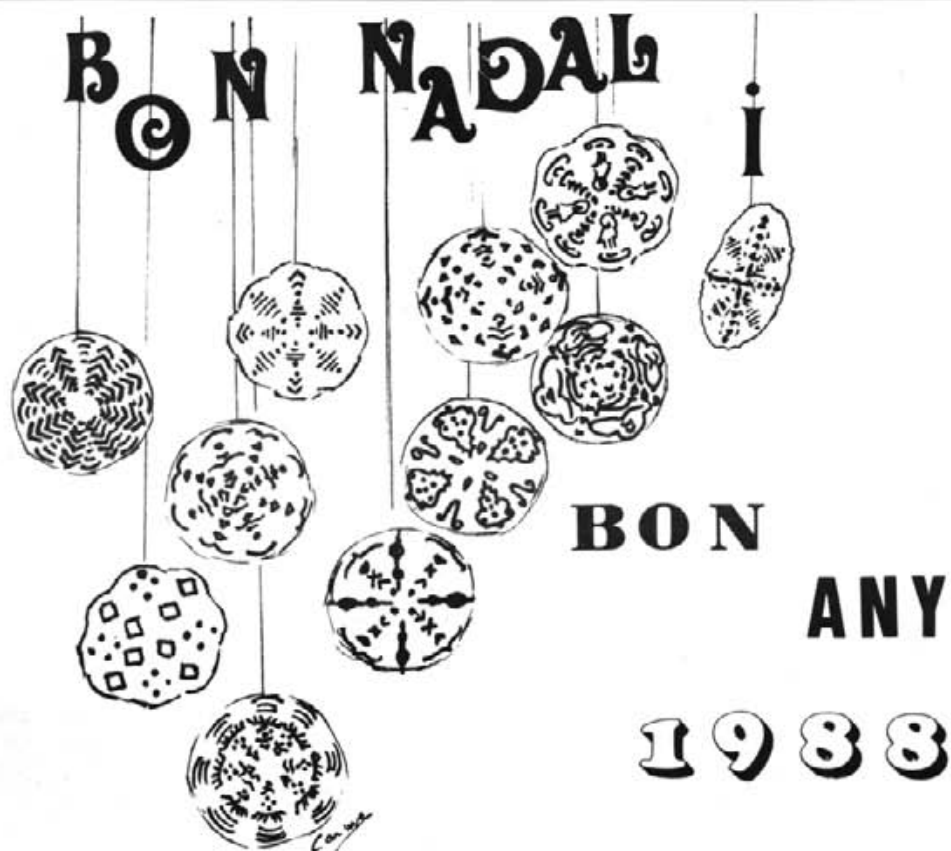

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

50 pts

nº 55, desembre, 87

EDITORIAL

A la fi podrem tenir un Institut de BUP al nostre Terme. El mateix Director Provincial d'Educació i Ciència ho feia a sàber mitjançant tots els diaris, i a aquesta mateixa Revista ens ho notifica el Regidor de Cultura.

Era una autèntica reivindicació dels nostres veïns i una necessitat de primer ordre pel nostre municipi i la nostra comarca.

No podem oblidar que a ell hi vendran igualment els nins d'Andratx i de Palma, sempre i quan hi quedin places buides.

Aquest Institut suposarà que hi haurà molts més nins del Terme que podran realitzar aquests estudis, farà que els qui s'han de traslladar a Ciutat puguin quedar a ca seva, essent molt més senzilla la seva incorporació a l'ensenyament i el seu treball enfront d'ell.

Pels pares suposarà un estalvi econòmic important, la tranquil·litat de tenir els nins a prop i la possibilitat i l'alegria de veure com els seus fills poden tenir la possibilitat de realitzar els estudis desitjats.

Què suposarà pel Terme? Indubtablement una gran millora per quan tendrem més gent estudiant, joves que s'allunyan de perills que poden trobar si cauen en l'inactivitat i l'aburriment, suposarà que al llarg dels anys tendrem gent molt més preparada i, també, ens ajudarà a realitzar la gran tasca d'integrar tots els habitants del municipi.

Benvingut sigui el nostre Institut de B.U.P. !!

FELICITACIÓ

La Revista Veïnats desitja a tots els seus lectors i amics que disfrutin d'un BON ANY NOU i un FELIÇ 1.988.

SUMARI

<i>Editorial</i>	pàg	2
<i>Notícies</i>	pàg	3
<i>"Sa Societat"</i>	pàg	3
<i>Cartes</i>	pàg	3
<i>Reglament de nor. llingüística</i>	pàg	7
<i>Escola d'Adults</i>	pàg	8
<i>AA.VV "La Vila"</i>		
<i>L'OCB</i>		
<i>En Portada</i>	pàg	9
<i>Coses de Calvià</i>		
<i>L'Equip de Recursos</i>	pàg	10
<i>Retalls de la nostra Història</i>	pàg	12
<i>Xerrades de Cafè</i>	pàg	13
<i>Educació</i>	pàg	15
<i>Festes i Tradicions</i>	pàg	21
<i>Marató</i>	pàg	23
<i>Opinions</i>	pàg	24
<i>Llibres</i>	pàg	25
<i>En Pere de Sa Cullera</i>		
<i>Història de Calvià</i>	pàg	26
<i>L'Avenc de Sa Moneda</i>		
<i>Catalina "Tirra" Popular</i>	pàg	28
<i>Carles Costa</i>	pàg	29
<i>Aina Socias</i>	pàg	32
<i>Institut de Bup</i>	pàg	33
<i>Esports</i>	pàg	34
<i>Passatemps</i>	pàg	35

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

DE NOU EL SECRETARI

○ Feia estona que no en sabíem res, però encara era viu. El Secretari García de jalón "cabalga de nuevo".

La gent es demana què passa amb aquest assumpte. Qui té raó? Perquè els tribunals no es manifesten?

Això només fa contribuir a deteriorar la imatge del nostre Municipi i del nostre Ajuntament. És precis que tothom digui tot el que sap i que ho faci públic. si més no servirà perquè la gent sàpiga que passa.

NOTICIES○ DESCONTENT A LA POLICIA MUNICIPAL

Fa unes setmanes, la totalitat dels Polícies Municipals del nostre Ajuntament presentaren un escrit al Batle acusant durament al seu Cap, Jordi Cerdó, arribant a demanar la seva destitució.

Per tal d'arribar a aclarir l'assumpte, es va anomenar una comissió encarregada d'investigar el fet, sense que se'n coneguïn els resultats a hores d'ara.

El malestar existent entre els policies és manifest i tot sembla indicar que no hi hagi possibilitat d'una solució intermitja.

● LA DARRERA ABERRACIÓ

El mes passat va sortir la notícia: una empresa madrilenya presentava un projecte d'instal·lar una plataforma enmig de la mar, a 400 metres de la costa, i que actuaria com un port esportiu flotant. La seva idea era foter-lo per davant Son Caliu.

L'Ajuntament ben aviat va presentar la seva oposició a tan estranya idea.

COORDINADORS:

*P. Rubio
M. Herrera*

COL·LABORADORS:

*M. Suárez
AA.VV "La Vila"
C. López
J. Suárez
P. Rubio
J. Rubio
D. Talens
Biel G. Márquez
Pere de Sa Cullera
M. Parets
P. Morey
Revista de "Sant Joan"
Revista "Bona Pau"
S. Barceló*

MÀQUINES:

*M. Herrera
J. Rubio
Biel G. Márquez
M. Durán*

MUNTATGE:

*Xisca Esteve
Carme López*

FOTOGRAFIA:

*J. Rubio
Biel G. Márquez
P. Rubio*

ORDINADOR:

Joan Vidal

● DARRERES NOTÍCIES

Moments abans de tancar l'edició, ens ha arribat el fet.

El proper mes de Gener, la Regidora Margalida Nàjera deixarà el seu càrrec municipal per anar-ne a ocupar un altre més elevat a Madrid, devora el Ministre Solchaga.

Enhorabona Margalida!

NOTICIARI

* LOCAL

◁▷ El passat dia 7 de Desembre, durant un Ple Extraordinari, l'Ajuntament de Calvià va aprovar inicialment el Reglament Municipal de Normalització Lingüística.

◁▷ La elaboració d'aquest reglament s'ha realitzat en compliment de l'article 3 de la Constitució, de l'Estatut d'Autonomia i de la Llei de Normalització Lingüística.

◀▶ A ell es declaren el català i el castellà com a llengües oficials de l'Ajuntament, i s'indica com a finalitat del mateix l'establiment del català com a llengua usual de l'Administració, el garantir a tots els ciutadans el dret a dirigir-se amb les dues llengües a l'Ajuntament i la promoció de l'ús del català a tots els àmbits.

◁▷ També s'estableix al mateix la normalització dels topònims de Calvià que tendran com a única forma la catalana. Els ròtuls de la Casa Consistorial i vies públiques es faran en català i en tot cas podran anar acompanyats d'explicacions gràfiques per facilitar la seva comprensió.

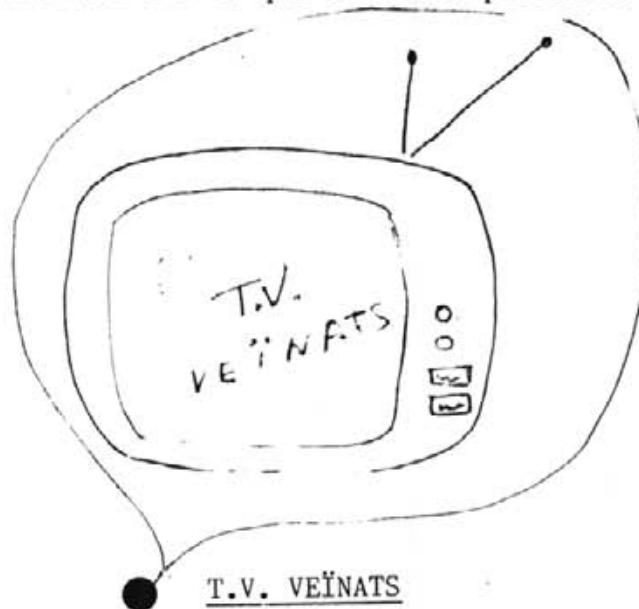
◁▷ A altres articles del mateix reglament es regularitza també l'ús de la llengua catalana dins el mateix Ajuntament, valorant-se, a partir d'ara, els coneixements de català a proves d'accés a llocs de feina i promoció personal.

◀▶ Dins el mateix Ple es va aprovar la creació d'un Servei d'Asesorament lingüístic orientat tant a l'interior de l'Ajuntament com a tots els ciutadans.

◁▷ També es va suscriure un conveni amb l'Obra Cultural Balear per a realitzar cursos de català arreu del Terme. L'import del mateix és de 2.538.100 pessetes.

◁▷ Així mateix es va decidir l'adjudicació de la construcció de la primera fase de l'edifici municipal de Calvià a l'empresa FOCSA per un total de 398.980.744 ₧ amb un plaç d'execució de 15 mesos.

◁▷ Aquest Ple va esser abandonat just començar pels Regidors Andres Pizá i Rafael Xamena que opinaven que no estaven suficientment informats. La Regidora Margalida Nàjera va contestar que tots els assumptes que va a Ple, passaren prèviament per la Comissió informativa a la que ells eren presents.

Durant aquestes festes tendreu l'oportunitat de rebre als vostres aparells de televisió un programa especial des de Calvià.

La Revista Veïnats, una vegada cubert l'espai informatiu escrit s'ha decidit a posar en funcionament la primera emissió de T.V.-Veïnats.

Els presentadors seran Lidia Bosch i Toni Esquina.

"Sa SOCIETAT"

UNA HISTORIA QUE ES REPETEIX

Per REVISTA VEINATS

Moltes de les persones de Calvià ténen l'orgull d'haver participat en el més bell projecte que mai s'ha fet en aquestes terres: L'aixecament de la casa del poble en forma de casal que integrava un teatre, un cafè i uns locals socials, seu de la SOCIEDAD DE SOCORROS MUTUOS. I deim el més bell projecte mai fet a Calvià perquè se va fer entre tot el poble. Econòmicament tothom aportava el que podia: qui tenia doblers això, i qui no la seva feina en l'aixecament del casal. Alguns hi aportaren mobles, d'altres cortines, ... Però el projecte no acabava aquí. La societat que es constituïa havia de donar als seus socis una cobertura social, que ara s'encarrega de donar la Seguretat Social espanyola: pensions de jubilació, de viudetat, sanitàries, ... Tot el poble era soci d'alguna manera d'aquella bella Obra. Uns tenien accions, d'altres tenien obligacions. Però aquella obra que tothom sabia que era de tots, del poble, i per aquesta raó, precisament, per la confiança que tenien tots, no va ser inscrita al registre de la propietat i la història d'Espanya arribà al punt de la terrible guerra civil del 36. A Mallorca les forces dretanes prengueren el poder tot duna, i aquella obra de tots, fou incautada i donada a la falange i al sindicalisme franquista.

Passats aquells 40 anys el patrimoni sindical espanyol fou reclamat pels Sindicats obrers i el govern feu la partició dels bens sindicals. El nostre Casal correspongué al Sindicat U.G.T., que històricament havia estat, i encara ara és el de més forta implantació dins les terres de Calvià.

Però aquest Sindicat tengué la bona voluntat de tornar el casal al poble, per lo qual era necessari complir una sèrie de trabes burocràtiques, de constitució de la Societat, a partir dels antics socis, que mai s'ha pogut realitzar. Per altra banda el sindicat socialista posava com a condició que el casal tornàs a ser del poble. Però el fantasma de l'especulació tan freqüent dins la nostra contrada arribà a alguns dels vells socis que pensaren fer un negoci de la seva part en la Societat. Així uns pocs aturaven les aspiracions de la gran majoria que volia reconstituir aquella Societat de bell nou, fent socis a tot el poble, com abans.

La Associació de Veïns ha tengut de sempre en el seu nord retornar la Societat al poble, però no ha estat capaç de fer-ho... fins ara.

Ara, la iniciativa i la juventut de la nova junta directiva de l'Associació "La Vila" a tirat envant amb el projecte i immediatament ha rebut el suport de totes les institucions i de la gran majoria del poble. L'Associació Musical "Pare J. Canyelles", L'Associació de la 3ª edat, i L'Associació de Veïns "La Vila" estan unides per a tornar donar vida al nostre Casal, a la Casa del Poble de Calvià. La Revista VEINATS vol donar tot el seu suport moral i físic a aquesta magna i bella operació que vol fer tornar repetir el més bell episodi de la història d'un poble.

Perquè, d'aquesta manera tots els que d'alguna manera representam a aquest poble que se mou i fa feina, que és viu, ens posam en marxa per tornar donar vida a SA SOCIETAT. La feina feta és molta i encara quedarà molt a fer per deixar-la a punt (la teulada, l'escenari, per exemple), però lo que ha començat ha de continuar.

Sabem que, entre els actes més avinents hi haurà la presentació de la Coral de Calvià, la presentació del Disc de ALIORNA, una festa meravellosa el dissabte de cap d'any...

Volem repetir aquí, per acabar, les paraules d'un dels membres de la Junta Directiva de "La Vila": "...això no pot morir!" ENDAVANT, IDO, CALVIANERS

FI D'ANY

El sol se pon emboirat
i tot lo món vermelleja;
en la boira que fumeja
mor purpúria la ciutat.

Darrera d'un vel daurat
la muntanya es transfigura:
Sembla apariència pura,
sembla tota fantasia:
aixís, en la llunyania
esfumant-se capvespral,
de recl tota ideal
va tornant la vida mia.

Joan Maragall

CARTES

CARTES A LA REVISTA

Al darrer Ple de l'Ajuntament, els regidors Andreu Pizà i Rafel Xamena abandonaren la sessió just abans de començar perquè, segons ells no havien estat avisats amb la suficient antelació per estudiar els expedients que s'anaven a discutir. També parlaren de que s'està aplicant el "rodillo" del poder, etc.

Jo, com a Regidor, vull fer públiques una sèrie de coses:

1.- Si bé el Sr. Pizà ve habitualment a l'Ajuntament, el Sr. Rafael Xamena només ve a les comissions que se'l convoca, a les altres hores ni se'l vou.

2.- És obligatori que qualsevol assumpte que vagi a Ple, passi abans per la Comissió Informativa, i ells dos són a totes, per tant han pogut conèixer els assumptes amb suficient antelació.

Per tant, més valdria que s'estuviassin els espectacles a que ens tenen acostumats i se'n donassin compte que són representants del poble, és a dir, part d'un mirall que serveix perquè els calvianers s'hi mirin, i perquè ens hi observin la resta de mallorquins..

Manuel Suárez.

REGLAMENT

de

normalització

llingüística

EL REGLAMENT DE NORMALITZACIÓ

Donada la seva importància, anirem publicant el Reglament Municipal de Normalització Llingüística, fent observar que només ha estat aprovat inicialment.

● Article 1 ●

- 1.- El català és la llengua pròpia de la Vila de Calvià.
- 2.- El català i el castellà són les llengües oficials de l'Ajuntament de Calvià.

● Article 2 ●

Les finalitats del present Reglament de Normalització Llingüística són:

- 1.- Establir el català com la llengua usual de l'Administració Municipal.
- 2.- Garantir el dret dels ciutadans d'adreçar-se a l'Ajuntament de Calvià en qualsevol de les dues llengües oficials, oralment i/o per escrit, i el d'obtenir resposta en la llengua emprada.

● Article 3 ●

L'aplicació del present Reglament no podrà comportar cap tipus de discriminació als ciutadans per raó de la llengua oficial que emprin davant l'Administració Municipal.

● Article 4 ●

Tots els topònims de la Vila de Calvià i del seu terme municipal tenen com a única forma oficial la catalana. A aquest efecte, es consideren topònims el nom de la vila, el dels barris o altres nuclis de població concentrada o aïllada; el dels carrers, les places o altres vies públiques; el de les estacions, les parades o altres denominacions de les comunicacions urbanes o interurbanes; el dels torrents, les muntanyes i altres accidents geogràfics; i, en general, qualsevol denominació que serveixi per indicar un indret o un espai determinats. La normalització dels topònims es farà, si s'escau, d'acord amb el que disposa l'art. 14 de la Llei de Normalització Llingüística.

Article 5

● Article 5 ●

1.- Les dependències i els serveis municipals tendran com a únic no oficial el català. Els rètols, els cartells i els indicadors existents a l'interior i a l'exterior de les dependències i dels serveis es redactaran en aquesta llengua; s'hi podrà afegir la versió castellana quan l'oficial en sigui tan diferent que n'impossibiliti la comprensió als castellanoparlants.

2.- Igualment es redactaran en català totes les inscripcions o retolacions que identifiquin béns de propietat municipal tals com immobles, vehicles, maquinària i utillatge.

(Continuarà)

ESCOLA D'ADULTS

AA.VV

- El proper 17 de desembre l'escola d'Adults celebrarà a partir de les 18 hores la FESTA DE NADAL, al casal de Peguera. Hi haurà una exposició de fotografies, i de cartells de l'escola, i d'altres cartells d'altres escoles d'Adults, i endemés cartells de Nicaragua. També hi haurà una mostra de CUINA DE NADAL. A la festa hi haurà música i ball de Bot, a cura de la Banda de Calvià i del Grup de Ball de Bot de Es Capdellà.

Aquesta Escola d'Adults compta amb més de 500 alumnes matriculats. Aquests alumnes se distribueixen així: tallers: 210, Graduat: 133, Certificat: 52, Neoelectors: 11, Alfabetització: 26 i Post graduat: 21. Aquestes xifres suposen un increment de un 50 % respecte de l'any passat. L'edat mitjana es situa entre els 30 i 35 anys, la meitat homes i la meitat dones.

Aquesta escola fou creada per conveni entre l'Ajuntament de Calvià, que aporta 4.000.000 pts., i L'INEM i el MEC. Aquest darrer ha aportat un professor i aportarà 1.200.000 ptes, per contractar mestres de tallers.

Cursos de català

Amb el fi d'orientar tota l'acció cultural del municipi a través de l'Escola d'Adults, l'Ajuntament ha incorporat a aquesta els Cursos de Català per a Adults. Aquests cursos se realitzen amb conveni entre l'Ajuntament i l'Obra Cultural Balear. Ara ténen més de 80 inscrits.

L'Associació de Veïns "La Vila" ens informa - i vol informar tothom dels actes que prepara per aquest mes i per Gener. Són aquests:

- Festa de Fi d'any. Es celebrarà a la Societat en col.laboració amb Radio Calvià.

- Festa dels Reis. A la Societat. I molt IMPORTANT: totalment gratuïta, deixont de banda la part monetària que havia tengut els darrers anys.

- També prepara l'organització d'alimares per Sant Sebastià a l'antiga, amb una alimara a cada barri o zona del poble.

- Per Sant Antoni, prepara una exposició d'animals.

Si voleu més informació, posau-vos en contacte amb qualche membre de l'AAVV

L' O. C. B

L'Obra Cultural Balear ha concedit el premi Francesc de Borja Moll a la "Associació de Premsa Forana" per la seva tasca envers el català. Per la part que ens pertoca, volem agrair aquest premi i encoratjar tothom per fer cadà vegada més, ús del nostre idioma.

EN PORTADA

Dins la tradició que envolta aquests darrers dies de l'any no podem oblidar-nos de les tant representatives "neules"

Les neules són de paper, retallades a mà, normalment obra de monges o de secretans llecs. Normalment representen dibuixos geomètrics, florals i fins i tot arriben a dur escenes i figures. Les neules més antigues eren molt adornades amb aràbecs i signes heràldics o amb insígnies pròpies dels ordres religiosos.

Se col.loquen el dia de la vigília de Nadal de les llànties i salomons. De la llàntia principal pengen tantes neules grosses i petites com setmanes i dies separen Nadal de Quaresma.

Es recorda que fa temps s'imprimien amb texts generalment en vers i, donat el seu to de pregària, s'anomenaven suplicacions.

Abans de ser de paper, les neules varen ésser de farina i ensucrades. Una corda ben plena d'elles s'extenia al llarg de l'església i era col.locada de tal manera que la Sibil.la, una vegada acab de cantar alló de: "El jorn del judici...", tallava amb l'espasa aquell fil que aguantava les neules i aquestes caien damunt la gent. Imaginau-vos quina bulla!

A altres esglésies això es feia d'altra forma: El fil que aguantava les neules baixava fins davant la trona davall d'aquest enfiloi es col.locava una petita coca. Al final de l'himne la Sibil.la tallava el fil, però aquesta operació l'havia de fer amb molt d'esment perquè els escolans estaven davall la trona esperant tots llèpols aquests moment, per sin un cas li caia de les mans la coca.

"Sibil.la alerta sa coca
que no t'escap de ses mans,
que abaix hi ha els escolans
que baden un pam de boca."

CARME LOPEZ

COSES DE CALVIÀ

El día 21 del pasado mes todos los integrantes de la "Asociación Pere Josep Cañellas" fuimos invitados gentilmente por los directivos de la misma a una "torrada" a la 20 horas en las que llamamos las "Escoles Velles". Fue maravilloso. Se comió hasta saciarse, se bebió lo que se quiso: vino, coca-cola, agua, hubo ensaimada, y sobre todo, se confraternizó, se alternó, se cambiaron impresiones con personas que ves a menudo, con otras que no ves tan a menudo y con otras que nunca habías visto pero que en esta noche de bullanguería y fraternidad, parecía que las conocías de toda la vida. "¿I què no és guapo això?"

Y para colofón, para rematar una velada tan estupenda, unos pocos integrantes de la banda de música, ni cortos ni perezosos, cogieron sus instrumentos (algunos incluso "soplaban" en los que no eran suyos habituales), y nos organizaron un baile a la antigua usanza pasodobles, algún vals, los pajaritos, (a esta pieza sí que le demostraron querencia), y hasta "ball de kot". De vez en cuando hasta se permitían el lujo de desafinar, lo que hacía más familiar, más nuestra, aquella actuación. Y no digamos del director, en Pep, haciendo virguerías en la batería. Era de ver aquellos abuelos y abuelas con sus canas, aquellos papás y mamás, sin canas, claro, y algunas jovencitas, pocas, moviendo sus esqueletos al son de la improvisada orquesta. Como ya digo, fue maravilloso. Es por eso que quiero dar las gracias a quien o quienes tuvieron la genial idea de esta reunión y pedirles que se reiteren en ella, pues un rato de esparcimiento y sana alegría nunca está de más.

Gracias.

José Suárez

L' EQUIP DE RECURSOS

QUI ES L' EQUIP DE RECURSOS?

per Carme López

Hem entrevistat als components de l'equip de recursos de Calvià arrel de la presentació de la revista ENTORN que publica el nostre Ajuntament i que tracta de temes medi-ambientals, i a la que l'equip aporta un treball d'educació medi-ambiental que consta de tres itineraris per a fer amb els escolars o amb altres grups de persones.

Tant en Bartomeu Barceló, conegut geògraf i catedràtic de la facultat de filosofia i lletres de Ciutat que fa el pròleg, com l'escriptor Biel Mesquida, que feu la presentació de la revista a Ca'n Verger el passat mes de Novembre, posen a un nivell destacat a l'equip per la seva bona feina demostrada amb aquest treball i és per això que la revista VEINATS vol donar a conèixer als nostres lectors aquest grup de persones.

Els hi demanam que ens contin qui són, com va nèixer el grup, quins són els seus objectius, perquè han escrit a ENTORN, quins altres treballs fan, ... I aquí ho teniu.

L'equip de recursos està integrat per mestres que fan feina dins les escoles del Terme. En un primer moment agrupava a mestres de Calvià, Palma Nova i Santa Ponça. Venia a fer les funcions d'un Centre de recursos on hi hagués aparells i material d'ús comú per totes les escoles. Més tard es va decantar més cap a la confecció de material per l'ensenyament de les Ciències Socials al Terme.

Va nèixer durant el curs 85/86 juntament amb altres "macrodepartaments" anomenats així per fer una tasca integrada de totes les escoles del Terme, en els diferents camps on treballa cada escola normalment pel seu vent: departament de Llengua, Socials-Naturals, Matemàtiques, Salut, Orientació, ...

L'idea sortí a partir d'una xerrada amb el batle per intentar unificar com ja hem dit abans, criteris i recursos i així aprofitar millor el pressupost destinat anualment per l'Ajuntament a les escoles.

L'equip comença a funcionar ja de debó el curs passat i amb gran sorpresa per part seva quan s'entemeren que l'Ajuntament no els hi otorgava cap pressupost per començar a fer feina així com si ho feren amb el "macro" de Pre-escolar i el de Català.

Començaren a fer feina sobre topologia i material audiovisual, però pel novembre, l'Ajuntament a través de N'Eduard Còzar els hi va fer la proposta d'un treball sobre Educació medi-ambiental que havia d'estar entregat pel gener i que havia de tenir com a única limitació una amplitud concreta.

Sense tenir cap experiència prèvia d'aquest tipus de feina, varen començar a fer un parell de sortides pel Terme, es va consultar un poc de biografia sense trobar més que qualche idea. Es va pensar en fer uns quans itineraris, concretament dos de natura i un de destrucció de natura. Es començà a fer material audiovisual i es dividiren els itineraris per estudiar-los i redactar-los.

Ens diuen que és un treball molt simple i que encara que ells n'estan orgullosos creuen que no hi ha per a tant com diuen.

Com a anècdota d'aquest treball

LA NOSTRA BANDA TAMBE VA FER EL MARATHON

RETALES de la nostra HISTORIA

P. Rubio

Recomençarem el fil que deixarem ja fa temps, parlant de la importància que té la mar per a la nostra història, i, concretament per a la època daurada del Regne de Mallorca, en que es diu que hi havia 300 vaixells, a la nostra terra, que es dedicaven al comerç de mercaderies pròpies o d'altres llocs, i que enriquien als mallorquins que s'hi dedicaven. La crisi, però, arribà i se va fer més grossa amb el descobriment d'Amèrica i la conseqüent pèrdua d'importància del comerç de la Mediterrània, i a més amb el creixement de la pirateria turca.

En els bons temps per al comerç mallorquí es feia una forta competència a Catalunya, perquè els nostres avantpassats oferien les mateixes mercaderies que Catalunya i als mateixos llocs. Mallorca tenia cònsuls per totes bandes, que exercien jurisdicció sobre els mallorquins que habitaven a aquells llocs de l'estranger. Els mallorquins comerciaven especialment amb el nord d'Àfrica. D'altres ports amb els que comerciaven els nostres avantpassats eren Barcelona, i després València, la costa d'Espanya àrab, Castella, Portugal, Anglaterra, Flandes, Itàlia, Alexandria, Constantinoble i fins i tot les Canàries.

Mallorca exportava oli, vi, llegums, figues seques, formatge, arros, carn salada, sal, pega, reina, cera, seu, llana, draps, quitrà, sofre, cotó, urmes, vidre i sabates. Un bon negoci foren els esclaus de l'Est i del Nord d'Àfrica.

D'altres productes que no eren de la terra foren: Blat, cereals, espècies i roba.

Mallorca importava llana, teles de luxe, pells, metalls, espècies, uròs, cera, esclaus i blat.

Les barques mallorquines de l'època eren: Llaüts (petites), lenys (tonatge ritjà), coques (gran tonatge). També utilitzava galeres, que eren embarcacions de guerra, que també s'empraven per al comerç. La força impulsora era el vent, ajudat, en les més grans pels remes dels esclaus, i dels condemnats per la justícia (galeots).

Xerrades de Cafè

Joan Rubio i Biela Quetgles

Aquesta vegada ens encaminam cap a Ca Na Cucó, just enmig del carrer a ca En Bernat Pereta, per continuar amb les nostres visites a les personalitats dels voltants, la rebuda amable, com sempre, a les faltes d'una acollidora camilla.

Com és un home jove, té molt present totes les etapes de la seva vida, amb multitud de detalls, dates i noms, i per afavorir l'entrevista va començar xerrant per ordre de nin a adult i fins ara.

Nat el 1.925 i germà d'en Toni (ja mort), en Guiem (que ha sortit ja a aquestes xerrades) i en Benet (que no estarà molt a sortir-hi). Ens va fer notar que des de el germà gran al 2on. hi havien 8 anys, el mateix que del 2on. al 3er i d'aquest a ell (que és el més jove) 18 messos, i això era per la raó de que son pare era cuiner d'un vaixell que navegava per Centre i Sud-Amèrica i estava aquest temps (8 anys) a tornar a casa, fins que per diabetis va haver de deixar-ho (així varen nèixer els dos menuts més espesos). Son pare, que morí quan ell (En Bernat), tenia 9 anys- quan va tornar d'Amèrica va fer de municipal del poble i com que el sou era més bé ínfim, la Sociedad de socorros mútuos, li passava una ajuda adicional. També, i per acabar en son pare, cosia veles, veletons i feia graneres.

La mare d'en Bernat nomia Petra, i això ho remarca ell, ja que el seu malnom ("Pereta") és d'una mala interpretació, ja que era en tot cas Bernat Petreta i no Pereta, com fins al final dels seus dies no li quedarà més remei que dur per millor conèixer-lo.

Repasat l'ascendència, seguim les primeres passes d'En Bernat, per l'escola amb el Sen Joan Alcover, molt bon mestre, que tenia en gran estima als seus alumnes i els hi demostrava molts d'anys després de no tenir-lo quan el trobaven per Ciutat passejant.

El 1.937 amb 12 anys, a fer de porqueret a Torà. L'amo era el Sen Toni de Sa Roca Llisa, i després d'indiotes, ja que als porcs els hi pegà una malaltia que es moriren tots. El sou: 4 duros a la setmana.

D'allà a Son Boronat de missatge per guanyar-ne 12 duros. (El missatge és una categoria més que de porqueret, i les labors són totes les del camp). Tenia 14 anys.

Al 16 el reclamen altre pic a Torà per 18 duros. També a Bendinat per tragar garrofes.

Com a bon jugador de fútbol, fitxa per Cal Sen Melaro, per cuidar-se de les finques i fer de carreter. Cosa que li proporcionà el nou destí a Cas Garriguer com a carreter professional. (Aixecant-se a les 3 de la matinada per poder fer dos viatges, un a la guixeria de Palma Nova i un altre a Ciutat).

Arriban a la meitat del relate, amb la cridada a files. A Infanteria, a fer d'assistent, després de deixar fugir, conscientment l'oportunitat de fer-se militar de carrera.

Va estar d'assistent amb un coronel. Un bon dia entre 1947 i 1948, quan es disposava a servir el dinar, va notar que la làmpara es movia, va deixar la font de sopa a la taula i es va beure les ganes de fotre el camp (com diuen els baleàrics continentals) per no retgirar a la família. Va ésser un terratrèmol.

La milícia li va permetre assistir a proves de tir a Toledo, com a bon esportista destacat. En va menjar de corter 30 messos, 10 dies i algunes hores. (No vos he dit que té una gran memòria!).

Son, o eren els de la seva quinta: En Toni Terrasa, En Joan Poi (tot dos en pau descansin), En Toni Mascaró, En Julià Bujosa, En Pep de ses Planes, En Joan Revasco i En Toni de N'Eulari.

Quan definitivament deixà el color caqui, ja festejava, es posa de carreter, i al poc de picapedrer i poc després a l'hotel de Cala Fornells de pinxe. (Quina carrera!).

Poc més tard romp el seu contacte amb Mallorca i se'n va a Catalunya a fer de pagés i ajudar a l'escorxadó. Hi està cinc anys i torna casat.

Quan es reintegra a l'Illa, s'afica de cap a l'hosteleria, en l'especialitat de cuiner: Hotel Atlàntic, Aeroport, Club Nàutic de Palma, Restaurant Criollo, Motels. Un hotelet de S'Arenal (on a més de cuiner va guanyar qualche concurs de ball), Lido de Camp de Mar i on va penjar el cullerot, al Restaurant des Coll des Pi, a Estellencs.

La retirada és deguda a la malaltia de cor que el limita en esforços i no passar-se en el menjar. Troba que aquesta malaltia li ve de família, idò ascendents i germans seus han tengut coses semblants. I com una mala ombra, la víscera més apreciada del cos, i tan mentada en històries d'amor, el perseguix per on se vulla, idò la seva primera dona en va morir precisament.

Però, passem altre pic a vida i recordem a n'En Bernat correguent en bicicleta, així mateix va fer 2 campionats de Balears i un gran premi Firestone, per no ser un professional, ni tenir la preparació que aquest esport demanda. La bicicleta d'onze quilos tenia unes rodes de fusta, comprades a n'En Joanito Bover (germà del gran Miquel Bover).

Com a qualsevol bon cuiner, a ca seva la seva dona no el deixa ni piular a la cuina, idò Na Francisca (Pont d'Inquera), imposa les seves tècniques sense tenir un curriculum tan brillant com el seu home. I això no es discuteix.

Tornat ja al final de l'entrevista, xerram de la seva passió per la música, però en aspecte passiu, d'espectador, i de la bona veu de Na Francisca (també li ve de família), que a Na Margalida de Cas Pines, més d'un pic se li va anar el dia escoltant en lloc de fer la bugada.

La darrera: ¿vos heu fixat amb l'aspecte de "Don Juan" d'una de les fotos?

EDUCA CIÓ

PARTICIPACIÓ EDUCATIVA I

ESCOLA ACTIVA DE PARES

"M'agradaria anar a l'escola -va dir la mare- A una escola on es pogués aprendre a viure les coses de cada dia".

Els passats dies 13, 14 i 15 de Novembre la CEAPA (Confederació Espanola de Asociaciones de Padres de Alumnos) organitzà les les. Jornades d'Escoles de Pares.

Assistiren representants de FAPA(s) (federació d'APAs), APA(s) i altres professionals interessats en el tema.

L'objectiu fonamental de les Jornades era revisar les experiències que es duen a terme amb la intenció d'unificar criteris metodològics, de continguts, aplicació i objectius en l'organització i funcionament de les Escoles de Pares.

Recentment a una reunió de presidents/es d'APA(s) dels centres de Calvià, convocada pel Regidor de Cultura, l'Equip Psicopedagògic, del qual som membre, llançà la idea d'organitzar una Escola de Pares. Els assistents mostraren gran interès per la proposta considerant la necessitat d'elaborar un programa de formació de pares.

L'organització de les Jornades ens venia perfecte per aclarir idees i recollir experiències. A tal efecte i convidada per la FAPA de Balears hi vaig assistir.

Exposaré a continuació, breument, les conclusions de les Jornades, destacant aquells punts que ens ajudin a clarificar el tema. Esper que us resulti suficientment engrescador i us animi a col.laborar en aquest projecte.

- Què s'entén per Escola de Pares o Formació de Pares?

L'Escola de Pares és, en general, un instrument de les APA(s) per contribuir a l'autoformació dels pares en la participació, en la gestió educativa i en l'educació dels fills.

Com veis no es tracta que tornem anar a "costureta".

Som conscients que els pares no sempre estan preparats per orientar els seus fills. Hi ha excepcions, però el que és més corrent és que no sapiguem com fer-ho.

Tots els pares fan plans quan reben el seu infant, però no sempre es discuteix com ha de ser el seu comportament front al nin/a. Per això, es fa necessari establir canals i plans de formació creant l'espai idoni que permeti el debat, l'intercanvi d'experiències, l'autocrítica de les pròpies estratègies educatives i l'aprenentatge de tècniques per afrontar els problemes específics de conducta.

Per altra banda, la participació dels pares ha estat sempre un tema de debat a l'escola. És fàcil trobar opinions diverses entre seguidors de les mateixes línies pedagògiques. en parlar d'Escola s'ha dit que la participació, compromís i esforç de tots els estaments que hi intervenen han de convergir en la seva bona marxa. Els pares formen part, amb ple dret, de la comunitat educativa, i, sense la seva participació és molt difícil que l'escola asumeixi amb eficàcia la formació i educació dels infants.

En definitiva, quins objectius es proposen les Escoles de Pares?

- Augmentar la integració dels

pares a l'escola. Formar els pares perquè participin eficaçment en la gestió dels centres i en el moviment associatiu (consell escolar, gestió d'APA.), establint canals de col·laboració família-escola.

- Perfeccionar la formació dels pares quant a l'educació dels seus fills.

- Sensibilitzar els pares per tal que assumeixin la seva funció d'agents educatius.

- Propiciar una actualització del rol educatiu dels pares en relació amb els fills.

Quins temes poden tractar les Escoles de Pares?

Els possibles temes a desenvolupar dependran dels interessos i necessitats dels pares i dels que organitzin les activitats de formació, seleccionant aquells que siguin més vitals i motivadors.

Bàsicament podríem classificar-los en tres grans blocs:

1.- Formació dels pares en relació amb l'educació dels fills.

- Els càstigs i els premis.
- Autoritat i disciplina.
- Joc i joguines.
- Les vacances.
- Els hàbits d'estudi.
- La família i l'escola.
- Educació sexual.
- La televisió.
- La lectura.
- Etc.

2.- Formació dels pares representants en el Consell Escolar.

- Legislació educativa.
- Funcionament de l'escola.

- El projecte educatiu.
- El Reglament de Règim Intern.
- La reforma de l'ensenyament.
- Etc.

3.- Formació de les Juntes d'APA en la gestió de l'associació.

- Importància de l'APA en el moviment associatiu.

- Requisits que ha de tenir un APA.

- Els estatuts.

- Les assemblees.

- Tècniques per promoure la participació dels pares dins l'escola.

- Canals de comunicació amb el teixit social del barri i l'entorn.

La metodologia més adient per reballar aquests temes, un cop avaluades les experiències i els seus resultats, és la que permeti la participació activa dels pares.

El treball en petits grups de discussió i la utilització de tècniques de dinàmica grupal és el tipus d'organització que ofereix majors garanties d'èxit.

Els fonaments teòrics i metodològics ja els tenim, només cal idear l'estructura de funcionament d'aquesta Escola i animar la participació dels pares per tal que aquest projecte es converteixi en un espai d'encontre, de discussió i d'aprenentatge.

Per això necessitam:

- Uns promotors: les APAs.

- Uns coordinadors: l'Equip Psicopedagògic i el Departament de Dinàmica Educativa, de propera creació.

- Uns financers que ens dotin de recursos econòmics i humans: les pròpies APAs, l'Ajuntament, la FAPA de les Balears i el Ministeri d'Educació (CEP, SOAPA).

I sobretot: molta gent entusiasta per encalenticar l'ambient.

Dolors Talens.

PUB ROLLING'S
 MUSIC-BAR "ES CASINO"
 Ca'n Vich, 3 - CALVIA

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16
 Tel. 67 01 90
 Calvià - Mallorca

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS
 ★ JUGUETES
 ★ OBJETOS DE REGALO
 C/ Mayor, 34 CALVIA

JOAN SALVA

construccions

calvià

"la casa"
 a Calvià

GRUAS CALVIÀ

SERVICIO PERMANENTE

69 08 28 - 68 09 70
 67 04 63

CALVIÀ - MALLORCA

cerrajería
R. SOTOMAYOR

es ferrer
 des poble

C. SON MI. Nº 2 - CALVIA - MALLORCA

CARPINTERIA

CALVIA

Hnos. INSERTE

C/. TRANSFORMADOR, S/N - TEL.

CALVIA - MALLORCA

Droguería y Ferrería

CALVIA

MAYOR. 49

TELF. 67 01 61

BONES FESTES DE

NADAL I BON

988

VOS HO

DESITJAM

TOTS els col·la
bora
dors

de

Veïnats

Julian
FOTO ESTUDIO
 Cl. Sor Rosenda - Calviá

BODAS
BAUPTZOS
COMUNIONES

REPORTAJES

Cl. Mayor, 27 Tel: 670464

Video Estudios
 MSB

- * REPORTAJES
- * VIDEO - CINE
- * INDUSTRIALES
- * UNIDAD MOVIL

C/. Amaller's, 3   07198 CAPDELLA
 ☎ 67 05 69   (Mallorca)

Panaderia

JUAN CARRILLO

C/ Mayor, 3.   CALVIA

Ultramarinos MIR y Pescados Puerto de Pollença

Tel. 67 02 06.

C/ Ca Na Cucó, 4.   CALVIA

Papeleria & Kiosco

C/ Mayor   CALVIA

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayor, 50   CALVIA

Ultramarinos MIR
Pescados Pto. Pollença

 67 02 06

ca na cucó, 4

FESTES i Tradicions

El cicle natural de Nadal enmarcat dins el contexte natural abarca des de la Immaculada a Reis, passant per Santa Llúcia, Sant Esteve, els Sants Innocents i Anys Nou.

El pas de la tardor a l'hivern es dona amb l'arribada del solstici d'hivern que és la mínima alçada del sol en el zenit. Aquest fet com el solstici d'estiu, el 24 de juny, adquireix en moltes civilitzacions i cultures una gran importància ritual i cerimonial sobretot a les societats de tipus agrari i ramader.

Quan arriba l'hivern, les tasques del camp ja són acabades, és un temps de recolliment: vida familiar, de vet.lades a la vora del foc i temps per dedicar-se a fer feines a casa.

L'antecedent directe del cicle de Nadal serien les "Saturnals" romanes, festes celebrades en honor a Saturn, déu de l'abundància i de la felicitat. Referent a aquest origen, el cristianisme davant la impossibilitat d'estirpar les seves profundes arrels, va optar per reconvertir la festa pagana del "Natalis Invicti"; així, el naixement de l'Invicte Sol, encarnat en la figura de l'emperador i de les "Saturnals" que es celebrava el 24 de desembre se'l va fer coincidir a partir del segle IV, amb el naixement del Messies. No obstant, encara podem trobar algunes supervivències ancestrals.

Amb el temps, les festes nadalenques s'han anat enriquint progressivament i incorporant una sèrie de costums que fan que siguin una de les festes més riques en el nostre país, cal destacar: les fires, les rifes, el tió, les Matines, el menjar familiar, les innocentades, el raïm de cap d'any, l'home dels nassos, la vigília i la diada dels Reis, els pessebres casolans i vivents,...

Les festes nadalenques són de caràcter familiar i comunitari que a l'actualitat hi ha que interpretar com una festivitat oberta a tots els homes i simbolitzadora de valors com la fraternitat, l'unió, la solidaritat... De totes maneres, no es pot oblidar el seu origen lligat a la Natura, ni les connotacions comercials i consumistes que la societat actual li ha imposat. I tampoc oblideu que la instal·lació de l'arbre de nadal no és un fet tradicional dins la nostra cultura i que està bé incorporar-ho si això no ens fa perdre la nostra pròpia identitat, llegiu: instal·lació del betlem, a la vegada que no serveixi tampoc per convertir-nos en depredadors d'arbres, recordau d'aconseguir-ne un amb arrels que després podrem instal·lar al nostre jardí o de que sigui només una branca, encara que hi ha altres moltes alternatives.

Bones festes i bon any!

CARME L.

ELS MINUSVALIDS TAMBE HI PARTICIPAREN

LA IMPRESSIONANT SORTIDA

MARATÓ

IV

EL MARATHO COSTA DE CALVIA

La prova atlètica més important de Mallorca, i dins de la seva categoria ja reconeguda com una de les més importants del món: El nostre marathó Costa de Calvià tingué lloc el passat diumenge 13 de desembre, amb un èxit total de organització i participació.

Els organitzadors: El Regidor de Esports, Xisco Mulet, i els seus col.laboradors: José Luis Muñoz i Jaume Thomàs tenen l'enhorabona i l'admiració del món del deport i nosaltres ens volem sumar des d'aquestes pàgines, com un petit homenatge a la seva gran tasca.

La participació fou de més de 1.000 atletes, dels quals arribaren a la meta uns 600, després dels 42 kilòmetres i "pico" correguts per les nostres costes.

El guanyador d'enguany va ser un espanyol: Ricardo Alguacil. Enhorabona a ell també. El temps que invertí fou 2 hores, 20 minuts i 5 segons. El segon va ser el guanyador de l'any passat, el polac Pawel Lorens, i el tercer en José Luis Gil.

EL RESPONSABLE MAXIM DEL MAGNE ACONTEIXEMENT

LA DESITJADA ARRIBADA

LLEGIU

VEINATS

OPINIONS

L'altre dia em comentaren que des de les eleccions passades, la revista s'havia polititzat i que ja no feia les crítiques a l'Ajuntament.

No vull fer una nota diguent que les hem fetes, pero m'agradaria que pugui aclarir a la gent que cregui la mateixa afirmació.

El primer punt és que la revista com el seu mateix títol diu, és "informativa i cultural". Exposam el que hi ha i cadascú treu el que vol.

Segon, les crítiques les hem fetes quan ha estat menester i el tema ho requeria. Altra cosa són les crítiques que hagin pogut fer els col.laboradors exposant el seu punt de vista d'un determinat tema, sense que aixó volgués dir que era la revista qui tenia aquell punt de vista.

Tercer. L'Ajuntament, degut a les eleccions i els seus resultats, s'ha constituït, llevat l'agost, fa uns quatre mesos, no arriba. Com a tots els governs, al municipal també se li ha de donar un plaç de rodatge.

Quart. Cada persona té un sistema de valors, i aquest no té perquè ser igual al dels altres. Una actuació que per jo pugui estar bé, per una altra persona pot ésser un desastre. Una crítica forta la farem quan el tema ho demani i hagi unanimitat popular.

Cinquè. De moment, baix el meu punt de vista, no ho han fet malament. Les obres començades continuen, s'ha posat en marxa el Consell Econòmic i Social, i pot ser el més important, perquè feia anys que es demanava, un Institut de BUP.

Sisè. Però també hi ha coses que no funcionen i de les que es poden demanar explicacions. Per exemple:

¿Què passa amb la policia?

¿Què fa l'oposició, que cadascú vota el que vol dins el mateix partit?

¿Què fa un regidor a un sopar (o dinar) de la policia? ¿Vol ingressar en el cos?

Hi ha més coses d'aquest tipus, però el poder fer una informació completa i sèria demanaria una dedicació completa les 24 hores.

Setè. Com que la revista és oberta i mai s'ha censurat res a ningú. Tothom que vulgui expressar la seva opinió pot escriure i el seu article serà publicat. L'únic que es demana és el mateix que als altres diaris: el seu nom, adreça i DNI. Si vol sortir amb pseudònim ho diu i no publicam el seu nom. Per aixó, si qualcú té res a dir, encara que no sigui una crítica a ningú, pot ésser una informació, un article de creació, etc., ja sap que té la revista oberta, i quan nosaltres tenguem que fer una crítica, la farem.

Llibres

QUÈ PODEM LLEGIR?

"Constituïa un plaçer especial ver las cosas consumidas, ver los objetos ennegrecidos y cambiados. Con la punta de bronce del soplete en sus puños, con aquella gigantesca serpiente escupiendo su petróleo venenoso sobre el mundo, la sangre le latía en la cabeza y sus manos eran las de un fantástico director tocando todas las sinfonías del fuego y de las llamas para destruir los guñapos y ruinas de la Historia".

Així comença un dels millors llibres de ciència ficció que s'han escrit: Fahrenheit 451 de Ray Bradbury.

Ens trobam sota una dictadura que pretén acabar amb tota la cultura. Una de les formes és eliminant tots els vestigis de cultures passades: els llibres. Tristement, aquesta història de ficció futurista és en realitat una història autèntica del passat de molts països (com el nostre, per exemple).

Hi ha que obligar a la gent que perdi els seus recors, però "cada generación habrá más gente que recuerde".

El podreu trobar a qualsevol editorial per unes 700 Rs.

Per si vos dóna temps, vos diré que a la Casa de Cultura de Magaluf el proper dia 18 es projectarà aquesta pel·lícula.

Biel G. Màrquez.

En: *Pere de sa Cullera*

Un, que és observador un poc massa, vaig reparar a una dona que estava passejant amb el seu canet negre, fins aquí tot normal, però en quan els cotxes em permeteren contemplar l'escena completa vaig rebre l'impacte d'un vendaval. A l'hermosa criatura, com a brot novell, li sortia una branca verdosa del mateix rodet: el cul.

Tot això, em fa cabilar, ja que som del parer que les coses no es produeixen per casualitat, sinó que contenen un missatge, més o manco amagat.

Aquella velleta, que portava el millor amic de l'home a passejar, el va premiar, per l'amistat tan grossa, amb un ramet plantificat on més sensible i verjo és el cos. I el ca, l'animaló, ana va com de puntetes per que tan apreciat trofeu es sentís tan a gust com el seu receptor s'hi trobava.

Són coses a imitar.

Quan qualche amic en tregui d'un mal pas, com a millor agraïment, li regalaré una poncella de la flor de temporada, perquè se la pengi als darres, em sentiré doblement satisfet.

Si qualcú em salva la vida, el regal serà en proporció, i l'amistat o serà eterna portant-li un cossiolet garridó de fulla perenne, perquè el sembri a on comença la claveguera.

El matís del plantell anirà sempre junt amb el grau d'amistat: un veïnat - un poc de gespa; un germà - un gerani; mon pare - un càrritx (és que té morenes); un acreedor - una figa (però de moro); i una amiga entranyable - un ravanet.

I ja per finiquitar la teoria si vull ignorar a qualcú, li enviaré una tarja adornada amb una girlanda que digui, precedint a la signatura, que "es posi un dit dins el cul i l'altre a l'orella" perquè no es senti molt discriminat.

Pere de sa Cullera

Historia de Calvià

Per Miquel Parets.

El otro pueblo llamado el Capdellà, también está puesto en lugar eminente, dista de la villa serca media legua, entre poniente, y maestre, tiene a las espaldas unos altos montes.

Es lugar seco, solamente hay dos pozos de agua buena y en tiempo de sequía se surten de una fuente llamada de la Alzina distante media hora del lugar o de otra llamada de la Esquerda cuyas aguas son muy buenas.

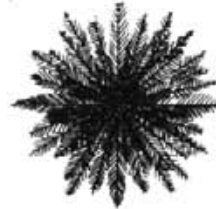
Sus moradores son también pobres y su tratamiento, alimentos, y costumbres en nada se diferencian de los arriba dichos.

La Vallverd es otra población más pequeña, y dista de la Villa, una hora. Está collocada en un profundo valle más al poniente, y circuida por todas partes de varios montes, tiene un torrente, tres fuentes; dos, que van a parar a una balsa que sirve para un molino y riego de un huerto que hay en sus inmediaciones, y la otra llamada de Son Boyra sirve a la población para todo lo necesario; cuyas aguas son muy buenas.

Es lugar fresco y sombrío, lleno de olivares y algarrobos, y por las cumbres de los montes, pinos, matas, y palmitos. No está tan expuesto a los vientos como las referidas, y sus vecinos se tratan en todo como los ya mencionados.

La Vallnegra es otra pequeña población separada de la principal por unos montes muy altos. Está puesta al norte, es lugar áspero y seco, circuido de montes, no tienen pozos, ni fuentes, beven ordinariamente de la fuente llamada el Pou Nou, de quien ya havemos hablado arriba, distante de ellos más de un quarto de hora, está lleno de olivares, y algarrobos, y algunos almen-dros.

Son muy míseros, sus vecinos, y su comida ordinaria son habas. En costumbres, y trato no se diferencian de los demás.

L'AVENC DE SA MONEDA

P. Morey

Ara parla l'aiatola, i tots entenen les seves paraules, retronant dins llurs caps com l'oració dels divendres davall la cúpula de la mesquida major de Qom, on està enterrada Fátima, la filla del Profeta:

"Avui, al punt de migdia, s'ha reproduït l'efemèrides del dia gloriós de la Batalla del Camell, devora Basra, a l'any 34 de l'Hègira, quan el nostre venerat Ali es va enfrontar a les tropes dels abominables sunnites, dirigits per l'infame Muawiya. Els xiïtes eren molts menys, però els donà la victòria el poder màgic d'aquesta espasa, que un bruixot havia fet per a Ali, fonent amb el metall una esquerda de la Ka'ba, pols del Sinai i diversos bocins d'altres pedres sagrades caigudes del cel a diferents llocs i èpoques.

"Amb aquesta arma, i pronunciant el mot misteriós que porta escrit a la fulla, Ali pogué dirigir les voluntats dels seus seguidors i portar-los a la victòria una vegada i altra.

"Però devia estar escrit que l'hora dels xiïtes encara no havia arribat, car

el mateix bruixot, ofès perquè Ali l'havia desposseït de la seva jove companyona, més per lleugeresa que per mala voluntat, a l'any 39 tancà la màgia de l'espasa darrera un forrellat d'estrelles que sols es podria obrir en punt de migdia quan Saturn, el planeta més lent, el planeta de la vellesa, el planeta sinistre, entràs dins del signe del Lleó, com avui.

"I és que aquest planeta té un secret que vosaltres, infidels, no heu sabut descobrir: de tots els que es poden veure amb l'ull nu, ell és el més lent i pensarós, i per això mateix és el planeta dels filòsofs, la qual cosa li permeté al savi astròleg guanyar se'l per a la seva causa. Per una altra banda, el nom que li donam nosaltres al vostre Saturn és Al Zuhā, que vol dir, "aquell que esbuca". Comptant doncs amb l'ajut d'Al Zuhā, el bruixot pogué enderrocar el poder d'Ali- enaltit sia el seu nom.

"Privat d'aquesta arma meravellosa, que lluia amb una claror rogenca quan qualque perill amenaçava son amo, Ali fou assassinat a l'entrada de la mesquida de Kufa, per un traïdor hariyí, que Allà el tenguí al lloc més profund dels inferns.

"El bruixot, de nom Saleh El Hadj, fugí amb l'espasa al lloc més llunyà que no pogués arribar-li la venjança de Hussein, i pel que es veu escollí aquestes Djazair al Sharquia, les Illes de Llevant, que aleshores encara no estaven guanyades per a la fe musulmana"

"Quan em vaig assabentar que havíeu descobert aquesta inscripció vaig veure clarament que havia arribat el nostre temps.

Quan el vell afitora el lleó
i el sol té la flor de sa vida
podràs recobrar, si tu vols,
el llamp d'acer del quart Califa.

diu el començament de la inscripció. Amb la meua màgia he fet aparèixer la resta del conjurament, he empresonat el gran dimoni que guardava el tresor, i he dispersat la legió de djinns que el servien.

"El suprem aiatola, Ruhola Khomeini, tindrà una gran alegria en saber-ho: ara podrem destruir finalment els malvats iraquians, agranar Israel, alliberar El-Qods, purificar de corrupció el sol sagrat d'Aràbia, recobrar la Ka'ba, conduir les fronteres de l'Islam altra vegada des de l'Indus fins al Pirineu, i d'allà saltar cap a la resta del món!. Trobarem la manera d'entrar aquest sabre dins Amèrica, i el milions de negres ara sota el poder del Gran Satan s'alçaran contra llurs opressors, i tot el món adorarà el vertader Déu!!

"I vosaltres triomfareu amb mi; ja sentiu la música de la victòria, el clam de les poblacions sotmeses, el poder dels fidels sobres els conquerits!

"Llocu tots Allà, girau-vos cap a la Meca!".

Tots l'escolten embadalits, hipnotitzats per la lluisor de l'espasa d'Ali; s'agenollen cap a Llevant, una mica cap a Xaloc, com si duguessin una brúixola al cap, i comencen a invocar Allà amb gran crits; senten bullir dins ses venes l'ansia de poder, de posseir, de conquerir. La història del món està canviant de signe altra vegada. L'Islam, com cada quatre-cents anys, torna inflar-se i prendre força com una onada que s'esbomba cap a Occident, com al segle VII, quan la primera gran expansió, que arribà simultàniament a Gibraltar i Karatxi i no s'aturà fins a Poitiers; com al segle XI, en què els fatimites estrenyeren tant la seva intolerància que donaren l'excusa per a les Croades; com al XV, en que botí finalment el pany de Bizanci i, quasi quasi, vuitanta anys més tard, Viena. I ara, amb un poc de retard, al segle XX, quan el Djihad dels petrodòlars està conquerint, pacíficament però implacable, terres i pobles cristianitzats segles enrera a força de sang i foc. I sang i foc podrà arribar a sorgir quan els pobles més empobrits, desesperats per una desigualtat creixent s'afuin cap a les terres dels països d'Occident, endormissats dins el seu benestar.

CATALINA "TIRRA"

Populaz de Mallozca

Entorn de l'avenc, tots senten ara la força de l'espasa invencible, tots senten el sord bramul de les portes de la història, obrint-se per donar pas a una nova era.

Bé, tots, llevat d'En Bernadet, a qui el poder no importa gaire. (Ell, això que voldria per damunt de tot és un video amb moltes pel·lícules d'En Charlot).

I se sent avergonyit de veure son pare i Mestre Arnau fent el bategot cap a la Meca, així que en agenollarse com els altres, cerca una bona pedra, i quan tots alcen els braços al cel entre dues capades, ell apunta hé i tira el mac amb tota sa força cap a ... la botella on estava tancat el Shaitan.

Un tro esglaiós els eixorda a tots, es congria un nigul de fum negre amb lluïssors rogenques, amb llamps de fúria en el seu si, i es precipita sobre el bruirot, aleshores fora del cercle del líquid verd, l'enrevolta com un pop de mil cames i el precipita dins l'avenc; allà queda petrificat, en forma de columna amb una caperutxa que encara avui es veu hen hé, dreta al mig del coval, amb una goteta d'aigua que la martelleja cada eternitat i mitja (si hi posau l'orella, sentireu encara el cruixit de dents de l'aiatola petrificat).

Llavors, el Shaitan agafa Firdausi, l'alça tan amunt que quasi no es veu, i el deixa caure, pegant-se tal sembatuda que obre un avenc devers quaranta passes a migjorn del gros. (Anau alerta a caure-hi a dins, que està molt tapat de mates d'aladern).

La "cosa" revoltà una estona entorn dels quatre sobrevivents, que no estaven gens o pler, tot i que es trobaven encara dins el cercle de protecció, però a la fi, el nigul els deixà fer i es posà a fer uns sons com si cridàs qualcú, i altra vegada es tornà sentir com una multitud d'èssers invisibles, remolets i truiosos, com si tinguessin argent viu dedins, venien xisclant i escainant de per tot arreu i s'aficaven altra vegada dins la cova.

El passat dia 4 de desembre se va celebrar un sopar de la Premsa Forana conjuntament amb el Consell Insular de Mallorca, al restaurant el Cruce de Vilafranca. El motiu del dit sopar era triar entre tots els candidats de Persones del Poble que havien presentat les diverses revistes foranes de Mallorca a tres persones, que per mèrits propis poguessin rebre un homenatge en nom de totes aquelles persones que, d'una manera desinteressada treballen dins el seu poble per a millorar-lo. Com tots sabeu la Revista VEINATS; en el mes de novembre va presentar el seu candidat, que va ser Mò Catalina Sastre (Tirra) per els mèrits que reuneix i que tots voltros coneixeu. Noltros pensàrem que era la persona ideal, i de fet hem rebut el testimoniatge de molta gent de que vàrem encertar en l'elecció.

Com he dit, abans del sopar es va produir l'elecció de tres persones entre el total de candidatures, amb la condició lògica de que cada revista podia triar qualsevol dels candidats, excepte el seu. Així idò, votàrem, i de la votació sortiren els tres noms següents: N'Aina Socies de Montuïri, En Carles Costa de Sant Joan i la nostra candidata: Na Catalina Sastre. Totes tres reberen una estatueta de l'escultor Sarasate, numerada, i amb el nom de cada un dels elegits gravat a una placa, i tots els candidats presentats per les revistes reberen un Diploma testimoni de la seva bona feina per a Mallorca.

Els premis foren atorgats per el President de l'associació de la Premsa Forana de Mallorca, D. Biel Massot, el President del CIM, D. Joan Verger, i el Director General de Cultura D. Alfo Salgado.

Perquè pogueu conèixer el perfil biogràfic de les altres dues persones electes a continuació vos oferim els articles apareguts a les seves corresponents revistes.

I una cosa més per acabar: Sempre hem sentit a dir dins Calvià que aquí no hi havia ningú que fes res i que no se podia fer res perquè llavors la gent no te responia. Esperam que després de que Mallorca sencera reconeix que a Calvià tenim una de les persones que més feina fan pel poble, i si és així és perquè ha pogut fer feina en el nostre poble, ja mai més tornem escoltar aquesta negativa frase. Perquè volem dir que Mò Catalina no és la única persona que treballa desinteressadament per Calvià. N'hi ha d'altres, moltes més, que la Revista VEINATS anirà presentant en les successives convocatòries de PERSONES DEL POBLE.

CARLES COSTA de Sant Joan

L'equip responsable d'aquesta publicació "SANT JOAN" m'ha encarregat fer la biografia d'una persona de Sant Joan, que sigui viva i que hagi realitzat una tasca positiva a favor del poble, per poder ser presentat com a tal "Persones del Poble" al concurs que l'Associació de Premsa Forana ha organitzat i que patrocina el Consell Insular de Mallorca, amb l'objectiu de poder reconèixer públicament els mèrits i la tasca positiva per ells duita a terme.

Vaja barrumbada que m'ha caigut damunt! I lo gros és que no sé com dir que no, ja que altre banda som un col.laborador d'aquesta publicació. Però ho intentare i lo primer que vull dir, és que no podeu imaginar les hores i més hores que he donat voltes a la meva imaginació per descobrir quina seria la persona viva més indicada. Es ver que de morts se me'n ocorren bestants, i segur que a voslatres també, però vius que no se'ls consideri "personatges" o "famosos", ja ho fa molt més difícil.

Després d'haver barretjat un bon grapat de possibles persones, i haver-ho consultat a diferents amics meus, he decidit fer un breu esbós biogràfic de Carles Costa i Salom i presentar-lo com a "Persona del Poble". Carles Costa és una persona de tots coneguda, i crec objectivament que vosaltres també l'haguésseu escollida.

.....

Es pot dir que durant els darrers vint anys, Carles Costa ha estat present en tota manifestació cultural o recreativa, i hi ha estat present sempre en primer terme. Podem dir que Carles ha estat la persona insubstituïble per dur a terme dins aquests camps, la majoria d'actes populars o minoritaris, de que han gaudit els santjoaners.

Col.laborador anònim, en segon terme, de distints batles de la vila, abans de la democràcia i amb la democràcia.

Ha diversificat les seves activitats en tots els camps de la cultura, l'art i l'esplai, sobretot en la cultura popular, posant des de les antitats del Tele-Club primer i del Centre Cultural després, a l'abast de la gent la possibilitat de participar en un bon caramull d'activitats populars, entre les que podem citar les següents:

Diferents Certàmens Nacionals de Fotografia, arribant l'any 1.981 a organitzar el XVIII, que fou el darrer, barretjats amb alguns Certàmens de caràcter local i provincial.

També VI Certàmens Provincials de diapositives, amb les corresponents projeccions, i que també finiren l'any 1.981.

Exposicions de fotografia, col·lectiva o individual, així com de fotografies antigues. Afecció aquesta que el duqué a ésser elegit President del Club Vinces de Palma els anys 1.969 a 1.976, els dos darrers Vocal del "Círculo de Bellas Artes".

Exposició etnològica a Ca'n Soler l'any 1.974.

Exposició-Homenatge a Fr. Lluís Jaume, l'any 1.975.

Exposició de carros i carruatges l'any 1.977, figurant dins aquesta exposició un carro de roda plena de més de dos segles d'antiquetat, una vertadera joia, carro propietat de Carles i que ell restaurà sense cap mena d'ajuda.

Exposició Bibliogràfica l'any 1.980.

Col.laborador del Bolletí del Tele-Club Sant Joan primer i després Director d'aquesta publicació des de l'any 1.976.

Directiu durant vuit anys de Premsa Forana i President de la mateixa associació durant els anys 1.984 i 1.985.

Té publicat el seu treball (l'arbre genealògic) guanyador del Premi d'Investigació Fr. Lluís Jaume amb motiu del II Centenari del seu martiri i també una biografia del mestre d'escola D. JOAN MAS I MATAS, el popular i enyorat "Mestre Pagès".

Començà la col·lecció "Els Castellots" l'any 1.981, amb la publicació del primer llibre titulat "Llinatges i malnoms de Sant Joan" del qual és autor el qui subscriu.

Afeccionat a tota manifestació artística i popular a finals de l'any 1.976 proposà a la Junta Directiva del Tele-Club local, posar en marxa una secció dedicada a l'ensenyament del ball mallorquí, de la qual es va fer càrrec Carles Costa com a professor. Primer fou l'escola "Aires de Pagesia" la qual ha tingut des de la seva fundació una forta activitat, actuant en moltíssimes festes patronals, trobades, ballades populars obertes i inclús sortint a la península, demostrant amb això la maduresa del Grup.

Per l'escola de dansa han passat al llarg d'aquests deu anys, més de 265 alumnes de totes edats i sexe, que sense formar part de l'agrupació, porten l'entusiasme del ball popular mallorquí.

La banda de Tambors i Cornetes, tal com la coneixem avui, es va crear l'any 1.978, gràcies a l'impuls que li donà Carles Costa, President aleshores del Tele-Club.

Fou elegit regidor del nostre Ajuntament els anys 1.979 i 1.983, i des dels primers dies que fou nomenat delegat de cultura ha treballat per bé del poble, especialment en favor de la joventut, amb una dedicació molt poc corrent. Les

principals activitats d'aquests vuit anys, han estat posar en marxa la Biblioteca P. Rafel Ginard, la publicació de 8 memòries municipals, així com 4 extraordinaris programes de Fires i Festes (2 llibres d'un centenar de pàgines cada un).

Ha vist arribar a bon terme, la seva gran il·lusion, adaptar un dels edificis dedicats anys enrera a escola, com a Casa de Cultura, on avui tenen el seus domicilis socials les distintes entitats esportives, recreatives, i culturals del poble.

Durant el temps en que Carles Costa ha estat el responsable de la cultura municipal, s'han publicat un llibre d'història "Sant Joan, segles XIII-XVI" del qual és autor Ramon Rosselló, un mapa històric-artístic dibuixat per Bartomeu Vallespir, i s'han organitzat nombroses exposicions des de plantes i flors, ceràmica, brodats, tapisos, artesanía, pintura, etc. Molt de destacar són les conferències que per honorar la memòria del P. Rafel Ginard i Bauçà i altres santjoaners s'han organitzat a l'Ajuntament.

Es en Carles Costa un home metòdic i treballador, dedicat al seu treball professional i a la família. Es admirable i fins i tot sorprenent que hagi pogut dedicar-se a activitats culturals amb la dedicació, intensitat i resultats com ho ha fet dins Sant Joan durant durant aquest caramull d'anys.

Però i per tot això, d'on treu el temps en Carles per dur endavant tanta activitat? Quin es el metode que emplea per realitzar tant de treball en favor de l'art, la cultura, l'entreteniment i en definitiva pel poble de Sant Joan?

Tota persona que el coneix des de nin, sap que sempre ha estat un home inquiet, nerviós si voleu. Era ben jovenet i ja era capdavanter en les organitzacions juvenils del poble. Era col·leccionador de monedes, efecció que més tard el duqué a

col·leccionar coses nostres, aines del camp i de la casa pagesa, roba, ceràmica, objectes religiosos i altres. Despres ja més gran, feta la metamorfosis, nin-home, és quan es dedica en cos i ànima a les activitats públiques. Se relaciona amb gent i personalitats -diguem-ne d'esferes superiors- de categoria provincial, relacions que ell incorpora al seu sistema o metode de feina, aconsegueix amb aquestes persones uns grans col·laboradors que repercuteixen en bé del poble, -ja hem citat diferents manifestacions- els quals són els qui donen el prestigi i la ressonància que han arribat a tenir fora de l'àmbit local.

Tot això, no oblidem, gràcies a un esperit lluitador i les seves bones qualitats, que podríem resumir de la següent manera: generositat, esperit de sacrifici, serietat, energia, eficàcia, esperit de companyerisme i sobre tot d'ordre en les coses, -sempre sap a on té allò que necessita-. Totes aquestes qualitats que té en Carles Costa, són la clau de la gran tasca que ha duit a terme, feina feta sempre d'una forma desinteressada, en favor del poble de Sant Joan.

Per altre banda el podeu veure sempre col·laborant amb moltes altres organitzacions locals, com són la Comisió del Reis, Obreria de Sant Antoni, Certamen Poètic Verge de Consolació, Penya Motorista i totes aquelles que li demanen la seva ajuda, com també sabem, a pesar de que ell li resta importància, que és un puntal dins activitats a nivell de tot Mallorca.

I ja per acabar voldria destacar la nombrosa col·lecció bibliogràfica que posseeis dedicada casi exclusivament a bibliografia local, prova del gran interès i estima que sempre ha sentit Carles Costa per tot lo que fa referència a Mallorca i en especial a la part forana.

Miquel Florit Huguet

Aina Socias Miralles «Vermell»

DE MONTUIRI

Una caiguda

la deixà invàlida

per a tota la vida

Quan pel maig passat l'Associació de Premsa Forana de Mallorca llança la primera convocatòria "Persones del Poble" amb l'objectiu de reconèixer públicament els mèrits i la tasca positiva desenvolupada per una sèrie de persones arreu de la Part Forana, ens proposarem des de BONA PAU participar en aquesta convocatòria presentant la vida o el testimoni d'alguna persona significativa del nostre entorn.

Una dificultat que haguérem de superar a l'hora d'escollir aquesta persona, fou que la primera de les bases exclouia aquells qui per la seva activitat

són coneguts més enllà de l'àmbit local o que d'alguna manera siguin "personatges" o "famosos" o hagin rebut reconeixement públic, premi o distinció. Però no ens resultà gens difícil posar-nos d'acord en el moment d'eleger el nostre candidat. Tots venguérem a bé en presentar N'Aina Socias Miralles (Vermell).

Potser avui més que mai, i degut a la poderosa influència dels mitjans de comunicació, són moltes les persones que tenen com a objectiu de la seva vida el donar-se a conèixer, fer-se populars, arribar a ser famosos i conquerir el zènit, el "hit-parade" o el "number one" de popularitat a un moment determinat de la seva trajectòria. Si BONA PAU presenta avui el testimoni de vida de N'Aina Socias, és perquè ella no ha volgut mai publicitat, ni reconeixements ni mencions.

Per als montuïrers, N'Aina no necessita cap tipus de presentació; per als lectors de fora poble, voldríem donar a conèixer la seva forta personalitat.

N'Aina Socias va néixer a Montuiri pel Juny de 1932 (ara té 55 anys). Era una al·lota dinàmica, decidida, alegre, inquieta. Portava una línia cristiana d'avançada, que la mantenia compromesa tant a nivell de poble com de Parròquia. (Recordem que pels anys 50 la Parròquia era quasi l'única entitat que aglutinava les activitats del poble). Per espai d'onze anys treballà en el Secretariat Diocesà de Missions des d'on —pels anys 70— pogué fer una feina que aleshores havia de ser quasi clandestina pel fet de reclamar, des dels grups creients, la justícia i la llibertat i proclamar la defensa dels drets humans. Fou animadora d'alguns grups de joves amb els que va anar a Taizé. Per aquest temps podem trobar N'Aina participant en altres activitats, com l'excursionisme del que n'era una entusiasta.

Ara fa onze anys, una caiguda tan benicita com inesperada la deixà invàlida per tota la vida, presonera d'una cadira de rodes dins un rodol de pocs metres quadrats. Malgrat el seu postament, N'Aina continua essent, al cap d'onze anys, una persona inquieta, decidida i alegre, sempre acollidora, disponible a servir, a escoltar, a animar des del telèfon o amb el diàleg personal.

N'Aina no surt al carrer —potser ho fa una volta a l'any— però viu tot el que passa dins el poble perquè estima els seus costums i tradicions i molt més encara les persones. N'Aina és una més de la vila. Tothom sap que no és una veciada, ja que fa totes les feines de la casa que pot (prepara el dinar, escura, renta, planxa...) i porta l'administració i distribució de la nostra revista.

N'Aina té a més el do de la sinceritat i la claretat, és com la veu crítica d'un profeta que es pot escoltar amb la seguretat d'anar pel camí encertat. Té a la vegada un Tort sentit de la discreció i del servei.

Es per això que N'Aina té molts bons amics que s'esplaien i es comuniquen amb ella, de tal manera que es pot dir sense exagerar que és consellera d'un bon grapat de persones que li exposen els seus problemes, demanant-li parer, a la vegada que sol·liciten d'ella una pregaria. Possiblement això sigui així perquè han descobert el procés coherent de la seva vida, que sempre l'ha mantinguda relacionada amb els problemes humans dels que mai no se n'ha desentés.

Diguem també que N'Aina "Vermell" és com un arxiu de dades i fets; té una memòria fabulosa —més notòria potser des de la seva invalidesa— i això li permet recordar moltes persones i tenir amb elles detalls d'apreciar (una cridada telefònica pel sant, una carta, etc.) que sovint ens escapen a la majoria dels humans. Sensibilitat pels malalts i per a tot el que contribueixi a "fer poble" ben unit.

La seva actitud ens pot ajudar a descobrir —de fet per molts ha estat així— que ningú no és inútil. Que des d'una cadira de rodes es pot contagiar serenitat i comunicar esperança i que la vida sempre té sentit si l'hi sabem i volem trobar.

Es de suposar que quan N'Aina llegesqui aquestes retxes, agafi el telèfon per donar-nos una amical renyada; però des de BONA PAU i amb totes les limitacions que tenim, hem considerat que valia la pena ventilar el que està fent i la manera com viu, presentant-la com una persona del poble digna de ser coneguda fora de les nostres contrades.

ANDREU GENOVART ORELL

Institut de B.U.P.

L'INSTITUT

D. Joan Colí, antic capellà de Calvià, va organitzar les classes de "Batxillerat Radiofònic" per possibilitar que els joves de Calvià poguessin realitzar estudis del que es deia "Batxillerat Elemental" i, d'aquesta manera, obrir el ventall d'oportunitats a totes les famílies que, bé per precaució, bé per manca de medis, no podien enviar els seus fills a Palma a "l'Institut".

Els mestres eren persones del mateix poble (En Joan Sans, en Guiem des Menescal, En Xesc des Banc, en Joan Vidal, etc.), i ens preparaven a partir de les 6 de l'horabaixa perquè per Juny ens examinàssim a Ciutat.

D'aquelles promocions vàrem esser molt pocs els qui arribàssim a port (Universitat), però gaire bé tots tenim el títol de Batxiller Elemental (actualment Graduat Escolar).

Han passat 15 anys i el Terme s'ha disparat. La població creix de més en més cada any i existeix una forta demanda de vivendes i, a la vegada, de places escolars a tots els nivells.

Es va començar per anar dotant de Centres d'E.G.B. a totes les zones, es va continuar amb un Institut de F.P., i ara, a la fi, se'ns ha confirmat que JA TENIM INSTITUT DE BUP.

Què vol dir això? En primer lloc que tots els nins tenguin les mateixes oportunitats a l'hora d'elegir una branca de l'ensenyament, després suposa una eliminació d'obstacles per poder accedir al BUP., fa que el nivell cultural del Terme cresqui i, sobre tot, representa una altra possibilitat d'enfocar l'atenció dels joves i desviar-la de temes més perillosos.

Actualment tenim una població e més de 2.700 escolars, quasi 150 que estudien a Ciutat i, per ventura, la mateixa quantitat que no hi van per manca de medis.L'Institut de BUP ES una porta oberta. Tots hi guanyarem.

Una de les aspiracions més importants per tots ja s'ha vist acomplida. Ara ens queda seguir lluitant perquè es faci el més aviat possible.

Manuel Suárez i Salvà.
Regidor de Cultura.

El centro escolar contará con 960 plazas

Calvià tendrá un instituto de BUP para el curso docente de 1989-1990

PALMA.- La comarca de Calvià dispondrá de un centro de bachillerato para atender la demanda de plazas escolares de esta modalidad. El centro, que dispondrá de una capacidad de 960 plazas, previsiblemente en su primer curso docente de presupuesto ascendiente.

AR puedan comenzar próximo mes o si no surge problema concluir el trámite. El Ministerio de Educación ha urgente iniciar obras con el fin de que la forma más rápida posible el déficit de puestos existente en la comarca de 960 puestos escolares y un presupuesto de 250 millones de pesetas.

Un nuevo instituto de BUP en Santa Ponça paliará los problemas de Calvià y Andratx

Se dará la construcción de un instituto en Santa Ponça

Redacción Fue aprobada anteaer en el Ministerio de Educación, la construcción de un Instituto de Bachillerato en Calvià con una capacidad de 960 puestos escolares y un presupuesto de 250 millones de pesetas. La ubicación prevista para este edificio será con toda probabilidad en Santa Ponça, donde ya existe el Instituto de Formación Profesional de Hostelería. La concentración de los edificios tiene que ver con el proyecto de unificación de las enseñanzas medias, BUP y Formación Profesional, con lo que se conseguirá un magnífico complejo educativo. El inicio de las obras, tras los pertinentes trámites burocráticos, se espera que comiencen en septiembre de 1988. La problemática de demanda de plazas escolares ha pasado de las enseñanzas primarias a las medias y este Instituto viene para paliar ese aumento de demanda, cubriendo toda la comarca del Paratge y descomgestionando Palma de institutos. En la actualidad existen los siguientes institutos de BUP en la Part Forana: Artà (con unas trescientas plazas escolares en la comarca de Llevant), Manacor (400 puestos escolares), Felanitx (con algo más de 200), Lluçmahor (con unas 300 plazas), Pollença (300) e Inca (unas 400 plazas).

ESPORTS

RADIOGRAFIA DEPORTIVA

Aunque no podamos lanzar las campañas al vuelo sin sentirnos plenamente eufóricos, es justo señalar, yo diría más bien destacar, que el C.D. Calvià hacia algunas temporadas, desde que milita en III división, que no había estado en una situación tan estable en la clasificación, pues de momento, una vez finalizado el mes de Noviembre, se encuentra en la misma posición que el mes anterior, es decir, en décimo segunda posición, no ostentando en su cuenta particular ningún punto positivo ni negativo, lo que se dice limpio de polvo y paja, aunque debo apresurarme a decir que bien pudo acabar con dos positivos que perdió de la manera más tonta, aunque merecidamente, en el último partido del mes. De todas maneras, se nota que el equipo va a más en esta depauperada III división grupo balear.

Y ahora ya, ciñéndonos a los partidos jugados en el mes que nos ocupa, diremos que de los cuatro disputados ganó dos, empató uno y perdió otro, de la siguiente manera:

En el primero, se desplazó a Alayor para enfrentarse al equipo del mismo nombre, de aquella localidad, sacando un resultado positivo al empatar a cero goles. Para el domingo siguiente, recibió en el Municipal de Mofarés al equipo hermano CADE Peguera, al que venció por 2-0. En su siguiente salida viajó a Alaró, donde venció al equipo titular por 1-2, confirmando así una recuperación a todas luces vista. Pero he aquí, que en la próxima jornada recibió en sus lares, al parecer inofensivo, C.D. Isleño, que contra todo pronóstico salió vencedor por 1-2, en un partido muy raro en el que, sobre todo en la ímera parte, el Calvià no daba una

a derechas y ya en la segunda, pese a llevar casi siempre la iniciativa del partido, unas veces por el portero visitante, otras por la mala suerte y las más por la inoperancia y la falta de acierto en los remates, dieron al final este resultado que, como digo más arriba, deja al equipo sin positivos no negativos que no es moco de pavo.

De todas maneras, dados los resultados hasta ahora alcanzados, y a la vista de los partidos que le quedan para finalizar la primera vuelta, no es exagerado presuponer que al término de la misma, nuestro C.D. Calvià haya subido puestos en la tabla y esté ya situado con positivos.

Que así lo veamos

S. Barceló

Tercera División

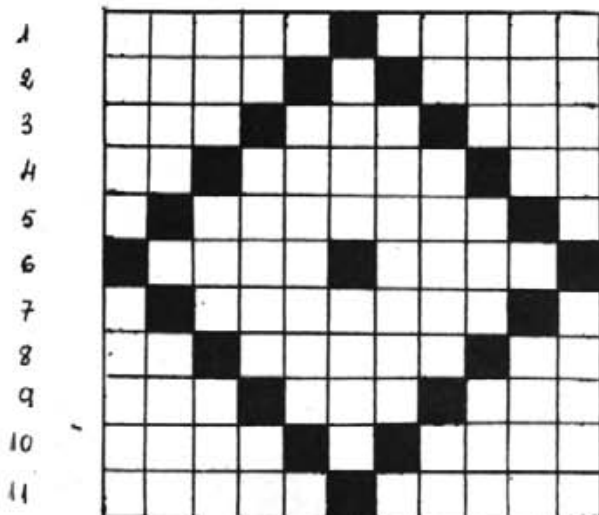
ESCOLAR-ALAYOR.....	1-2
FERRERIAS-SANTA PONSÀ.....	0-1
MURENSE-ALCUDIA.....	4-0
ANDRAITX-LLOSETENSE.....	2-0
SOLLER-PORTMANY.....	1-1
SANTA EULALIA-HOSPITALET I.B.....	1-1
IBIZA-SANTAÑY.....	4-1
MALLORCA-MANACOR.....	5-2
CALVIA-ISLEÑO.....	1-2
CADE-PAGUERA-ALARÓ.....	1-2

1. SANTA PONSÀ	14	9	3	2	24	20	21	7
2. IBIZA	14	8	3	3	25	9	19	5
3. SOLLER	14	7	4	3	18	9	18	4
4. SANTA EULALIA	14	6	5	3	20	13	17	3
5. FERRERIAS	14	6	5	3	15	11	17	3
6. MANACOR	14	5	6	3	23	20	16	2
7. ALCUDIA	14	5	6	3	16	15	16	2
8. MALLORCA	14	7	1	6	28	16	15	1
9. ALAYOR	14	6	3	5	20	13	15	1
10. MURENSE	14	6	3	5	25	19	15	1
11. PORTMANY	14	4	6	4	20	16	14	0
12. CALVIA	14	5	4	5	17	15	14	0
13. SANTAÑY	14	3	8	3	16	20	14	0
14. ISLEÑO	14	5	3	6	14	18	13	-1
15. ALARÓ	14	6	0	8	16	25	12	-2
16. LLOSETENSE	14	4	3	7	15	20	11	-3
17. HOSPITALET I.B.	14	3	4	7	18	24	10	-4
18. ESCOLAR	14	4	2	8	17	28	10	-4
19. ANDRAITX	14	4	1	9	12	28	9	-5
20. CADE-PAGUERA	14	1	2	11	8	28	4	-10

P a s s a t e m p s

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

HORIZONTALES.-1.-Rgla, precepto.- En mitología, dioses infernales.-2.-Licor.- Cien .-Cuadrúmano.-3.-Hogar.-Fluido aireforme.-Sonido agradable.-4.-Al revé, afirmación.- Iguales, semejantes.-Repetido, voz familiar.-5.-Consonante.- Dirigir, gobernar un buque o avión.-Consonante.-6.- Pez marino de carne muy apreciada.-Río español.-Soldado que trabaja con la zapa.- Consonante.- 8.-Al revés negación.- Curar, recobrar la salud.- Río italiano.- 9.-Río Catalán.-Al revés,

centro instrucción reclutas.- En mitología, dios del hogar.-10 .-Planta perenne de jugo amargo.- Consonante.-Mojón puntiagudo.- 11.- Figuradamente y en plural, negación.-Cavidad grande y profunda, plural.-

VERTICALES: 1.- Cubierta externa de la flor completa.- Zafio, rústico.- 2 .- Medida de longitud, plural.-Mil.-Esmero en el cumplimiento del deber.- 3.- Al revés, río alemán.- Animal vertebrado acuático de sangre fría.-Licor.-4.-Forma depronombre.-Pedazo largo y angosto de pa pel o tela, plural.- Vocal repetida.- 5.- Consonante.- Correr al galope.- Consonante.-6.- Jerga de los gitanos.- Licor.-7.-Consonante.- Al Revés alumnos de una Academia Militar.-Consonante.- 8.- Al Revés, y repetido, voz familiar .-Sensación que producen algunos cuerpos al sentido del gusto.-3'1416.-9.-Forma de pronombre.- Consonante repetida.- Al revés, número.- 10.-Coloca, al revés.- Vocal.- Tela gruesa.-11.-Aparato para detectar objetos sumergidos.- Espacios de tiempo.-

Per què prens café, ara?

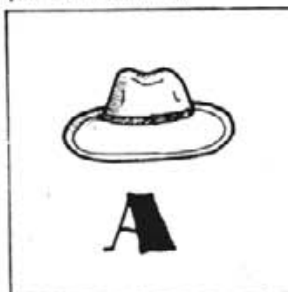
+
Ti

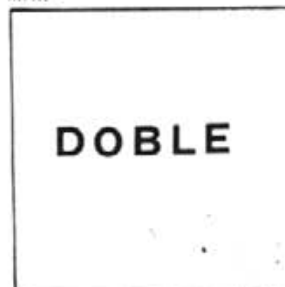
Com duràs el nen?

Què és el teu cosí?

Quina nota has tret a l'examen?

CUENTA AHORRO VIVIENDA

DE "SA NOSTRA"

**AUN ESTA A TIEMPO DE DESGRAVAR HASTA UN
17% Y OBTENER LA MAXIMA RENTABILIDAD**

17%
+ 8%

25%

**DESGRAVACION
FISCAL**

**RENTABILIDAD
FINANCIERA**

**RENTABILIDAD
FINANCIERO
FISCAL**

Ahora es el momento. Si abre una **Cuenta Ahorro Vivienda** en cualquiera de nuestras oficinas antes de final de año, obtendrá un interés del 8% y una desgravación de hasta el 17% siempre que destine sus ahorros a la adquisición de una vivienda y en un plazo máximo de cuatro años.

Si Vd. en estos momentos se está planteando cambiar de vivienda e invertir su capital en alguna operación que le proporcione la máxima desgravación, ahora tiene la oportunidad de conseguir hasta un 25% de Rentabilidad Financiero-Fiscal con la **Cuenta Ahorro Vivienda** de la Caja de Baleares, "Sa Nostra".

**CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"**